

۲۰۱۹/۱۰/۰۸

پوهاند محمد بشیر دودیال

اکولوژی زون های اقلیمی

و پوشش گیاهی کره زمین

یک هدیه بزرگ که از ارزش ابدی برخوردار است

چندی قبل کتاب وزین، علمی و جامع تحت عنوان “ اکولوژی زون های اقلیمی و پوشش گیاهی کره زمین “ نوشته دانشمند گرامی دوکتور محمد داود رفیق پور و جیوبوتانیست نامور شاعلی زیگماربرکلی در کابل بدستم رسید. این کتاب خیلی باارزش را جناب رفیق پور برای پوهنتونهای افغانستان؛ خصوصاً پوهنئی های ساینس، زراعت، علوم وترنری، بیولوژی و فارمسی هدیه فرموده اند.

این کتاب باارزش درمورد زونهای اقلیمی و پوشش گیاهی یگانه زمین ما (Only one earth)؛ خانه مشترک همه بشریت و باغچه زیبای فرزندان آینده ما معلومات کامل، جدید و ضروری را دارد. کتاب مذکور در شرایطی وارد کشور ما میگردد که بدبختانه انهدام طبیعت و درهم و برهم شدن محیط زیست به شدت دوام دارد. عوامل بسیاری، مانند نابسامانی جنگ تحمیلی، بی اطلاعی مردم، هجوم غیر عاقلانه بالای منابع طبیعی، عدم موجودیت پالیسیهای دولت، ضعف ادارات محلی و غیره دست به دست هم داده، تهدید بزرگی را متوجه حیات باشندگان سرزمین ما ساخته است، اما وضعیت در سایر نقاط کره زمین نیز چندان بهتر نیست. از طرف دیگر خوشبختانه هنوز هم در روی کره زمین بشردوستانی وجود دارند که صدای شان را شجاعانه بر علیه این تهدید تباه کن حتا در آخرین گردهم ایی سازمان ملل متحد بلند نمودند، از جمله اقدامات دلیرانه و عالمانه به خاطر دفاع از زمین یکی هم چاپ همین کتاب را میتوان خبر خوشی درین زمینه یافت.

کتاب “ اکولوژی زونه های اقلیمی و پوشش گیاهی کره زمین ” در ۷۰۵ صفحه کاغذ اعلا؛ حاوی صدها عکس و مناظر مربوط زونهای مختلف اقلیمی در سیزده فصل همراه با ضمائم اصطلاحات و فهرست رهنما با قطع و صحافت نهایت زیبا چاپ گردیده. در صفحه ی کاپی رایت سال چاپ ۲۰۱۹ و محل چاپ : المان تذکر یافته که حق طبع محفوظ به مولفین است.

متأسفانه در افغانستان تا اکنون به صورت علمی و مکمل فلورا، خاک و پروفایل و زون های آن مطالعه نه گردیده است. به اثر جنگهای طولانی استادان مسلکی، کادرهای باتجربه و مراکز مربوطه از بین رفتند، تا کنون دوباره

نتوانستیم این خلا را جبران نماییم. چنین یک کتاب ارزشمند میتواند درین زمینه برای ما یک مُمد خوب تلقی گردد. مسایل توضیح شده درین کتاب چنانچه برای تمام جهانیان ارزش حیاتی دارد، برای ما افغانها که ادارات و مراکز تحقیقی ما نابود گردیده، به مراتب باارزشتتر است. افغانستان دارای طبیعت بسیار غنی و متنوع است. طبق مطالعات واولیوف منشا اکثر انواع گندمیان افغانستان میباشد. پامیر و دامنه های هندوکش دارای انواع نباتات کمیاب است که میتواند در امور فارمسی و کیمیای صنعتی اقلام قیمتی محسوب گردد، اقلیم مدیترانه (شبه مدیترانه یی) در شرق کشور یک سرمایه دیگر برای ما محسوب میگردد. پوشش سبز در کاهش خطرات بالقوه محیط زیست رول سازند ی را دارد. معلومات ارائه شده درین کتاب میتواند مارا دراز دست ندادن حاصلخیزی طبیعی خاکها و اتلاف غنای ایکولوژیکی ما یاری رساند. کتابخانه های پوهنخی های بخش علوم طبیعی کشور ما ضرورت جدی به چنین کتابها دارد تا شاگردان در مورد زونهای اقلیمی و اینکه افغانستان ازین ناحیه در کجا قرار دارد، بدانند. دانشمندان اکادمی علوم، خصوصاً رشته های بخش علوم طبیعی اکادمی علوم ازین ماخذ استفاده اعظمی نموده و با استفاده از آن میتوانند پوششهای گوناگون گیاهی در مناطق مختلف کشور را تفکیک و تقسیم بندی نمایند. امید واریم اکادمی علوم تصمیم شان را در قسمت زون بندی و معرفی اکولوژی اتخاذ و در آینده قدمهای مستحکم در گیاه شناسی محلی برداشته شود. خوشبختانه صفحات ۴۲۰-۴۳۳ منطقه ی ولو کوچک مدیترانه یی در شرق کشور معلومات دلچسب را ارائه نموده است.

کتاب مذکور ممد بسیار خوب و یک ریفرنس معتبر برای وزارت زراعت، اداره محیط زیست و ادارات جیودوزی، کارتو گرافی و صحت نیز شمرده میشود. زحمات مولفین در تهیه این اثر باارزش قابل قدر و ستایش است. اذعان میداریم که در داخل کشور، نه از لحاظ مادی و نه از لحاظ معنوی امکان چنین دست آورد را با چنین یک کیفیت عالی نداریم. مهیا شدن چنین منبع، حیثیت یک ثروت نهایت باارزش را برای ما دارد. معلومات کتاب مذکور در موارد مناسبات علمی ما با جهان نیز برای ما کمک میرساند. این در حالیست که تغییرات منفی در ایکو سیستم و ساختار های محیط زیست روبه افزایش است، این تغییرات منفی مربوط و محدود به یک کشور ویک ساحه جغرافیایی نبوده، بلکه جهانشمول است، که توجه مشترک دانشمندان هر کشور را جلب نموده و همه با هم باید درین مورد دست به کار شوند. این مامول برای دانشمندان افغانی فقط با موجودیت این کتاب میسر گردیده میتواند.

بدینوسیله یکبار دیگر از همکاری و توجه جناب دوکتور رفیق پور ابراز تشکر مینماییم.

**** **

اکولوژی زون های اقلیمی
doodial_ecology_zoan_hay_eqlimi.pdf